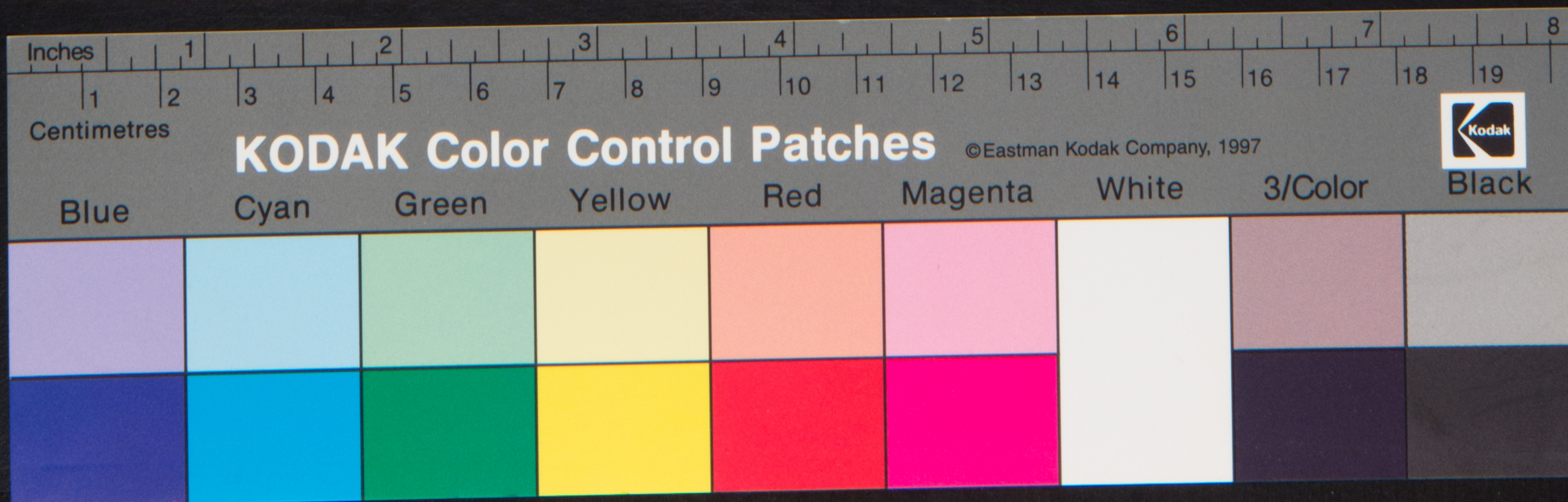
scz persona filij ad patrez intelligamus. quod quidẽ exemplum apostoli in scripturis habetur. Vñ Sapiẽtie. vij. de ipa sapia dicit. Candor est lucis eterne. ꝛ qꝛ licet in creaturis etsi inuenire possumus aliqua coeua non tamẽ generans ꝛ generatũ. in quibus generãs semp ꝓcedit in creaturis. Idcirco cuz apostolus dixisset. Locutus est nobis in filio: ne ex hoc patrẽ filium ꝓcessisse intelligeret. ideo subiũgit. Qui: scz filius est splẽdor glorie. ex quo intelligamus ꝙ sicut splẽdor procedit ab igne seu a sole. lz nõ precedatur ab eo tẽpore. sic filius a pr̃e per generationẽ procedit. licet ab eo tẽpore nõ precedatur: ꝫ sit sibi coeternꝰ sicut splẽdor coeuus est igni vel soli. ꝛ sic patz ratio quare habuit apostolus addere istud exẽplum qui cuz sit splẽdor glorie. scz ad tollẽdum occasionẽ erroris. ne ex hoc qd̾ dixerat: In filio. intelligeretur filius patri successiue in tẽpore. sicut in creaturis generans ꝓcedit tẽpore suũ genitum. ꝛ sequitur. Figura substantie eius. Circa qd̾ sciẽdum ꝙ lz in corporalibꝰ omnis imago sit figura: nõ tamẽ econtrario: oĩs figura est imago. Vñ in proposito saluo semper meliori iudicio: nõ videtur necessariũ ꝙ figura accipiatur pro imagine: prout in postilla. ꝫ vt accipiatur figura in sua propria rõne. scz pro aliquo qd̾ termino vel terminis includit. prout est in quarta specie qualitatis. Constat autem ꝙ figura sic accepta continet totam quantitatem illius figure. Vñ in hoc exemplo intẽdit apostolus ostendere. ꝙ filius in diuinis totam naturam seu substantiam vel essentiam patris comꝓhendit per generationẽ. sicut figura totam quãtitatem: comꝓhendit per ipam terminatam. Et sic per istud exẽplum excludit apostolus aliquas dissimilitudines que in predictis nomiationibus habentur Imago enĩ in filio regis. ꝛ multominus in denario seu statua nõ comꝓhendit naturam seu essentiam vel substantiã illius cuiꝰ est imago. vt est manifestuz. Similiter nec splẽdor totam naturaz solis seu ignis comꝓhendit. Figura autem comꝓhendit: vt dictum est totam naturã seu quantitatem figuratã per ipam. vt circulus ꝛ q̃dratum ꝛ hmõi. totum spacium in circulo seu quadrato contentũ figurãdo comꝓhendit perfecte. sed qꝛ in diuinis non est quantitas dimensionalis: ꝫ pelagus substantie seu essentie infinite. Ideo subiũgit. Figura substãtie eius. hoc est dicere: figura dico comꝓhendẽs substãtiam. non quãtitatem. ꝛ sic videtur illud intelligẽdum Numeri. xij. vbi dominꝰ de moyse qui essentiam diuinã ꝭm Augustinũ vidit in hac vita. sic dicit. Et figuram domini sic intuetur. scz filium dei qui totam diuinã essentiã complectit. sicut figura totum spacium in ea contentũ comꝓhendit. Si autem contra ꝑdicta quis dicat: ꝙ figura supradicto modo intellecta: nõ potest dici in diuinis. Tum qꝛ figura sic accepta proprie ad quãtitatem molis ꝑtinet. Tum qꝛ rem finitam seu determinatam demonstrat: cum de sui rõne importat inclusionez in termino seu terminis. Ad hoc dicẽdum. ꝙ ꝭm glosam: illa que de deo dicũtur cum religiositate debemus accipere: accipiendo scz illa que ꝑtinent: ꝛ excludendo illa scz que a deo sunt aliena. sicut in nomine filij intelligimus generationẽ. non autem ꝭm successionẽ: ꝛ in imagine intelligimus veram repꝛ̃sentationẽ. non autẽ lineamẽta corporalia seu attinentia que in qualibet imagine creata intelligunt Unde in proposito in hoc ꝙ dicimus figuram substantie intelligẽdum esse totalẽ comꝓhensionẽ immẽsitatis essentie seu sub substantie diuine: quam ꝑ generationẽ infinitã filius habet a patre: non autem molis quantitatem seu aliquam terminoꝝ finitatem. Et isto modo quidam phoꝝum dicebant de deo ꝙ est spera intellectualis: cuius centrum est vbiqꝫ ꝛ circũferẽtia est nusqꝫ. vt ꝑ hoc buod dicit. Spera: intelligit figura in q̃rta specie qualitatis accepta. Per hoc autẽ qd̾ dicit Intellectualis: amouet ab ea corporeitatem dimensionalẽ. Per hoc autẽ qd̾ dicit: Cuius centrum est vbiqꝫ. intelligit ꝙ vestigium diuinũ in q̃libet re creata inuenit. sicut est centrũ: qd̾ est proprium vestigium spere. Per hoc autẽ qd̾ dicit: Et circũferẽtia est nusqꝫ. intelligit ꝙ repꝛ̃sentatio cuiuscũqꝫ creature deficit ab oimoda repñtatione dei i infinitũ. sicut incũferẽtia infinito distat a cẽtro. ꝙ autẽ sequit. Portãsqꝫ oĩa verbo virtutis sue. exponatur ꝑut in postilla. hoc addito: ꝙ istud videtur fundari Prouerb. xxx. vbi cum agitur de quibusdã ad sustentationem seu gubernationẽ principaliũ ꝑtium mũdi pertinẽtibus di. Quis ascẽdit ꝛc. quis suscitabit id ẽ sustẽtauit terminos terre. Subdit. Quod ẽ nomen eius ꝛ quod ẽ nomen filij eius si nosti. Ex quo ptz ꝙ illa que ibi dicunt ad sustẽtationẽ seu gubernationẽ mũdi ꝑtinentia: ꝑtinẽt ad filiũ: sicut ad patrẽ. Per hoc autẽ ꝙ dicit. Verbo virtutis sue. metaphorice videtur designare ꝭm glo. facilitatẽ cõtinendi oĩa ad modum illoꝝ qui sine vllo labore vbo ꝛ digito mouẽt aliquid vel efficiũt: qd̾ vo subdit. Purgationem pctõꝝ faciens: prout in glo. ꝑtinet ad christũ ꝭm humanitatẽ in qua crucis passionem ꝛ mortem pertulit. per quã a pctis nos purgauit. vt habet plene Esaie. liij. cetera exponãtur prout in postilla: vsqꝫ ibi. Cui enĩ aliquando angeloꝝ dixit. Filius meus es tu: ego hodie genui te. Contra quod posz dici. ꝙ non solum angeli: sed etiam homines ꝛ alique creature quãdoqꝫ in scriptura dicuntur filij dei: ꝛ a deo generari. vt cum dicit Deutero. xxxij. Deum qui te genuit dereliquisti. ꝛ Iob. xxxviij. Quis ẽ pluuie pater. aut quis genuit stillas roris. Unde qualiter intelligatur efficacia rõnis apostoli ex hoc dicto psalmiste. Filius meus es tu: ego hodie genui te. Habetur plene in additione super psalmũ secũdum in verbo predicto. Vide ibi.

Replica.

IN capitulo primo ad Hebreos Burgẽ. facit longam digressionẽ: in qua nõnolla dubia ad expositionẽ littere impꝑtinentia ponit. de quibus non iudico: quia directe contra postillatorem non faciũt: sed illud dissimulandũ non est. ꝙ cum dicitur in eodem ꝙ filiꝰ est splẽdor glorie dei ꝛ figura substãtie eius. exponẽdo illud dicit Burgẽ. ꝙ non est necessarium figuraz accipi pro imagine prout in postilla. sed ꝙ accipiatur figura in sua ꝓpria rõne. scz in eo quod termino vel terminis includitur prout est quarta species qualitatis. in quo apparet Burgeñ. non habere pro incõuenienti deum ponere in predicamento. quia ponit aliquid formaliter dcm̃ de deo ꝭm ꝓpriam rõnem esse quartam speciẽ qualitatis. scilz figuram dei vel formam. Hoc enĩ Burgeñ. faciens audet a fortiori deum in predicamẽto substantie ponere: quod tamẽ est contra magistrum. dist. viij. lib. j. nec videtur Burgeñ. assignare propriã rõnem figure prout est quarta species q̃litatis: dicendo ꝙ termino vel terminis includit. Nã sic diceret rõnem mensurabilis vel mensure prout ipe declarat: figuram totam quãtitatem comꝓhendere. ꝑ consequẽs mẽsurare: ꝫ ratio mensure nõ est propria ratio alicuiꝰ qualitatis: ꝫ est propria ratõ ꝛ intrinseca quãtitatis. vt patet per oẽs phice loquẽtes. Ideo qualitas nõ est ꝭm propriam rõnem mensure quantitatis: ꝫ ecõuerso. Propria autem rõ figure ꝛ forme de quarta specie qualitatis est resultatio ex ordine ꝛ dispositõe partiũ totius. Patet: quia ad positõez illius ordinis partiũ: resultat figura. ꝛ ad mutationẽ eius mutatur figura. ꝛ ad diuisionem partiũ abinuicem desinit esse figura. ꝛ ꝭm illam propriam rõnem deo nullo modo competere potest nomẽ figure: quia in dõ nec est pars nec ordo ꝑtium. vt fide tenemus. Potuit igitur Burgeñ. stãre contentus in dicto postil. qui exponit figuram per imaginẽ naturalem distinguens inter imaginem naturalem ꝛ artificialem. Et notãter imaginem substãtie dei dicit illam figuram: qꝛ est eiusdem substãtie cum pr̃e plus q̃ filius regis cum rege. qui nõ habent vnam substãtiam: nisi vnitate specifica: nõ nũerali. Dicit etiam Burgeñ. se docuisse circa psalmũ secũduz: quõ ex allegato hic per apostolũ accipiat efficax ratio cõtra iudeos: cum dicitur. Filius meus es tu: ego hodie genui te. sed vide circa eiusdem psal. correctum competẽs.

Capitulum secũdum.

72

p Ropterea abūdantius. Postq̄ apl's in ca. ꝑcedēti declarauit eminentiā xpi: h̄ ꝯñr ex hoc ōndit quāta sit exhibēda legi noue ab ipo date. Et circa hoc duo facit. q2 primo ponit q̄ndam ꝯñtiā. ⁊ scd̄o ꝯfirmat ipsam: ibi. Nō em̄ angelis. Cōsequētia talis est. Lex vetus fuit data ꝑ angelos imediate: vt dcm̄ est ca. ꝑcedenti. ⁊ tamē fuit suscepta a pp'lo isrl' cū reuerētia magna. fm̄ ꝙ ptz Exo. xix. vbi dr̄ ꝙ pp'lus añ susceptiōez legis per duos dies vestimēta lauit: ⁊ a proprijs vxorib9 continuit: vt essz pat9 die tertio ad legez reuerēter suscipiēdā. sic' illa lex fuit diligēter obseruata: q2 ei9 trāsgressores puniebāt morte: ergo m'tofortius lex noua q̄ data est apl'is imediate a xpo: q̄ est dn̄s angeloꝝ. ⁊ mediātibus apl'is i mūdo diuulgata ē ꝑ ꝑdicatōem ⁊ ꝯfirmatōem miraculoꝝ. suscipiēda ē cū reuerētia ⁊ diligēter obseruanda: ⁊ trāsgressores magis puniētur. ⁊ h̄ est igit' qd̄ ꝯcludit apl's.

A

Capitulum II

a b p Ropterea abūdātius
optet obseruare nos
c d ea q̄ audiuim9: ne forte ꝑef
e fluam9. Si ei q̄ ꝑ angelos
f dict9 est sermo factus ē fir-
g g mus: ⁊ ois ꝑuaricatio ⁊ in
h obedientia accepit iustam
i mercedis retributōez: quō
k l nos effugiemus si tantā ne
m m glexerimus salutē. Que cū
initiū accepisset enarrari ꝑ
n o dn̄m ab eis q̄ audierunt in
p nos cōfirmata ē: cōtestāte
q r deo signis ⁊ portētis: ⁊ va
rijs vtutib9 ⁊ spūssancti di
stributōib9 fm̄ suā volūta-
s tē. Nō em̄ angelis subiecit
de9 orbē t're futuꝝ de q̄ loq̄
t mur. Testat9 est āt in q̄daz
v x loco q̄s dicēs. Quid ē hō
ꝙ memor es ei9 aut fili9 hois
y q̄m visitas eū? Minuisti eū
z paulomin9 ab angel': glia ⁊

a Propterea. i. ꝓpt excellētiā legis noue a xpo date. b Abūdātius oportet obseruare. nos xpianos. c Ea q̄ audiuim9. a xpo. s. ⁊ apl'is. d Ne forte ꝑefluamus. fluit em̄ hō ꝑ penā corpalez. fm̄ ꝙ dicit'. ij. Reg. xiiij. Quasi aque dilabimur i terrā q̄ nō reuertunt'. s3 vlteri9 effluit ꝑ culpā. s3 ꝑefluit. i. ꝑfecte fluit ꝑ eternā dānatiōem. qd̄ ꝯtigit nō obseruātibus xpi legem. Jd̄ bn̄ dic̄ apl's. Ne forte ꝑefluam9. i. eternā damnatōem incurram9. qd̄ ꝓbat ꝯñter ꝑ legē veterē: q̄ est mioris auctis di. e Si em̄ q̄ ꝑ angelos dcūs est sermo. i. vetus lex q̄ data ē per angelū in mōte Moysi: vt ꝑdcm̄ est ꝑcedēti ca. f Fcūs est firmus. i. firmit' inūctus ad custodiēdū. g Et ois ꝑuarit'catio. i. trāsgressio legis ꝑ pctm̄ ꝯmissiōis. qd̄ est ꝯtra ꝑcepta negatiua. g Et inobediētia. i. pctm̄ omissiōis: qd̄ est ꝯtra ꝑcepta affirmatiua. h Accepit iustā retri. mercedis. i. penā debitā fm̄ q̄titatē ⁊ eq̄litatē crimis. vt3 i vete. testō in multis locis. si ergo ita est i Quō nos. s. catholici. k Effugiem9. penam debitā. l Si tantā neglexerim9 salutē. i. si inobediētes fuerim9 legi noue: i qua sola ē salus vite et'ne. q. d. nullo mō. ⁊ ꝯñr ōndit apl's q̄liter hec lex noua a xpo pmo data est apl'is. ⁊ ꝑ apl'os publicata. d. m Que. s. lex noua m Cū initiū accepi. enar. ꝑ dn̄m. q̄ apl'is i pricipio eā dedit. n Ab eis q̄ audiert'. a xpo. i. ab ipsis apl'is ⁊ alijs discipul' o In nos ꝯfir. ē per ꝑdicatōem ipoꝝ p Contestāte deo. i. ꝯfirmāte eorū ꝑdicatōem ꝑ miracula varia ⁊ multa. sicut dr̄ Mar. vltimo. Dn̄o cooꝑante ⁊ sermonē ꝯfirmāte sequētib9 signis sic em̄ ea q̄ subsunt rōni ꝯfirmātur ꝑ hoc ꝙ ad pricipia per se nota reducūtur. ita sic' ea q̄ excedūt facultatem intellectus humani: cuiusmodi sunt credibilia sufficiēter confirmātur q̄n ad testimoniū talis doctrine miracula facultatē totius nature create excedentia a deo ꝑpetrant': q2 cuz deus nō possit esse testis falsitatis. ꝑ hoc sufficient' ostendit' ꝙ talis doctrina merā continet veritatez. ⁊ hoc est quod dr̄. o In nos ꝯfir. est. s. lex euāgelica p Cōstante deo id ē cōfirmāte ipam q Signis ⁊ portētis. i. varijs miracul'. Ad cui9 euidentiā sciēdū est. ꝙ mirac'a ꝑ q̄ ꝯfirmata ē ista doct'na euāgelica: sūt i triplici dr̄ñtia q2 aliq̄ sūt q̄ pñt fieri ꝑ nām: q̄tū ad subām facti: nō tn̄ q̄tū ad modum fiēdi: sic sanatio febris: aliq̄n fit vtute nature: aliq̄n vtute medicine ipam nām adiuuāte. ⁊ tūc nō est miraculū: q2 h3 cām naturalē. sanatio tn̄ fctā isto modo fit in tpe. q2 natura nō pōt opari in instāti. si autem sanatio febris ꝑfecta in instāti fiat. hoc nō pōt esse nisi vtute diuia. sic socrus Petri sanata est in febrib9 a xpo. vt3 Mat. viij. ⁊ talia miracula vocant' hic signa. Alia aūt sūt que nō pñt fieri ꝑ naturā nec q̄tū ad substātiā facti. nec q̄tū ad modū fiēdi. sic ⁊ illuminatō ceci. ⁊ sanatio leprosi. ⁊ talia dicūtur hic ꝓdigia Et dr̄ ꝓdigiū q̄si ꝑcul a digito. i. aliq̄d remotuz ab ostēsiōe vel ꝯgnitōe hūana. qd̄ est supra naturā humanā ⁊ q̄tum ad sbstantiā facti. ⁊ q̄tū ad modū fiendi. Alia aūt sunt q̄ non solū excedūt naturā hūanā: sed etiā vidētur esse ꝯ nām: sic ꝙ virgo manēs virgo pariat: ⁊ ꝙ hñs veꝝ corpus per corpa aboꝝ diuisione ꝑtrāseat: sic ipe xpus intrauit ad discipulos ianuis clausis: ⁊ ꝯsimilia. ⁊ talia dicunt' portēta. Et dr̄ portētum q̄si in longinquū tensum vel extēsum. ad denotādum rei magnitudinē. talibus aūt cōfirmata est fides catholica. vt hic dicit'. Signis ⁊ portentis ⁊c. ⁊ nō solum istis: s3 etiam r Varijs virtutibus ⁊ spūssc̄ti distributōibus. vtutes hic dicunt' fides. spes. ⁊ charitas. q̄s virtutes dedit deus ꝑdicatorib9 noue legis. distributōes spūssc̄ti sunt diuisiones grarū q̄ sūt date apl'is ad edificatōem ecclesie. sic donū linguarū ⁊ ꝓphie ⁊ ꝯsilia. de q̄bus loq̄tur apl's. j. Coꝝ. xij. ista autē nō dant' ꝑdicatorib9 ecclesie ex suis meritis: s3 ex diuia liberalitate. id̄ subdit'. fm̄ volūtatē suā s Nō em̄ angel9

B

Ps. 8.

Hic ꝯñr apl's ꝯfirmat dcām ꝯñtiā. s. ꝙ magis ē obediēduz legi noue date a xpo: q̄ legi veteri date per angelos. q2 dominiū xpi maius est q̄ dominiū angeloꝝ. Igit' circa hoc duo facit. q2 pmo ostēdit dominiū xpi esse mai9 dominio angeloꝝ ꝑ scripturā. Scd̄o eā exponit de xpo: ibi. Cū aūt Ad euidentiā primi notādum. ꝙ duplex est status orbis. Unus q̄ primus est fm̄ generatōem ⁊ corruptōem ad electoꝝ productōem. Alius status erit post iudiciū in q̄ cessabit ois talis trāsmutatio. Nūc autē ita est ꝙ l3 sit idem orbis q̄tum ad substātiā nūc ⁊ post iudiciū: tn̄ nō est idē status vt visum est. ⁊ id̄ orbis q̄dāmō duplicat': fm̄ istā diuersitatē stat9. ita ꝙ dr̄ orbis pñs fm̄ statū q̄ currit vsq3 ad iudiciū. dr̄ aūt orbis futur9 fm̄ statū q̄ erit post iudicium. Orbis aūt fm̄ statū pñtem subiect9 est quodāmodo ipsis angelis. q2 misterio eoꝝ mouent' corpa celestia. ⁊ per ꝯñs trāsmutant' ista inferiora ꝑ ipos ⁊ illumināt' hoīes de diuinis. oia aūt cessabūt i iudicio. ⁊ id̄ orbis futur9 nō erit angelis sbiectus s3 ipsi xpo: q2 tūc oia erūt ei plene subiecta. nō solum q̄tum ad diuitatē: s3 etiam q̄tum ad humanitatem. vt magis videbit' infra. Dic̄ igit' s Nō ei angelus sbiecit de9 orbē terre futuꝝ. i. fm̄ futuꝝ statū de q̄ loq̄mur q2 de h̄ statu apl's intēdit loq̄. Qr aūt orbis fm̄ illū statuz sbijciat' xpo ꝓbat ꝑ scripturā. d. t Testat9 est aūt in q̄dā loco in ꝑs. v Quis dicēs. sic loq̄t' in cōi: q2 scriptura hec nota erat illis q̄bus scribebat. sic' scriptor eorum. x Quid est hō ꝙ memor es ei9 ⁊c. vba sūt ipsi9 dauid admirātis exaltatōem humane nature i ipsa incarnatōe. ⁊ id̄ dic̄. Quid est hō ⁊c. q. d. modicū: ⁊ q̄si nihil respctū nature diuie ⁊ angelice. ⁊ tn̄ memor es eius. ipm mirabilit' visitādo ⁊ tibi vniendo i incarnatōe. Sequit'. y Minuisti eum paulomin9 ab angelis. q2 natura hūana sic exaltata i ipa incarnatōe: fuit postea miorata ab angelis i ipsa passione. q2 angeli nō sunt passibilis nature. Seq̄t'. z Glia ⁊ honore coronasti eū. q2 ꝑ meritū passiōis obtinuit gloriam corpis qd̄ añ passiōez ⁊ resurrectiōez nō fuit g'iosuz. s3 passibile ⁊ mortale ad implēdum nr̄e redemptōis ministe

